

Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства
та природокористування
Кафедра філософії та культурології

06-07-248М

Методичні вказівки
до семінарських занять та самостійної роботи
з навчальної дисципліни
«Дозвілєзнавство»
для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня
за освітньо-професійною програмою
«Соціальний менеджмент та інформаційна культура»
спеціальності 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності»
денної та заочної форм навчання

Рекомендовано науково-
методичною радою
з якості ННІЕМ
Протокол № 1 від 24.09.2024 р.

Рівне – 2024

Методичні вказівки до семінарських занять самостійної роботи з навчальної дисципліни «Дозвіллезнавство» для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня за освітньо-професійною програмою «Соціальний менеджмент та інформаційна культура» спеціальності 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності» денної та заочної форм навчання. [Електронне видання] / Шадюк Т. А. – Рівне : НУВГП, 2024. – 24 с.

Укладач: Шадюк Т. А., к.філос.н., доцент кафедри філософії та культурології.

Відповідальний за випуск: Шадюк Т. А., к.філос.н., доцент кафедри філософії та культурології, завідувач кафедри філософії та культурології.

Керівник групи забезпечення спеціальності: Шадюк Т. А., к.філос.н., доцент кафедри філософії та культурології.

Зміст

Вступ.....	3
1. Загальні положення.....	4
2. Методичні поради по підготовці до семінарських занять.....	4
3. Методи оцінювання знань.....	5
4. Шкала оцінювання навчальних досягнень студентів.....	6
5. Плани семінарських занять	7
6. Завдання для самостійної роботи.....	21
7. Методичне забезпечення. Література	22
8. Інформаційні джерела	23

© Т. А. Шадюк, 2024

© НУВГП, 2024

Вступ

Навчальна дисципліна «Дозвіллезнавство» є складовою частиною фахового вибору студентів за спеціальністю 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності».

Метою навчальної дисципліни є розширення знань з культурно-дозвіллевої діяльності та формування практичних умінь і навичок з питань організації та проведення культурно-дозвіллевої діяльності серед різних верств населення.

Основними завданнями навчальної дисципліни є вивчення сутності, структури, функцій, форм та концепцій дозвілля, а також соціально-історичних особливостей розвитку сучасної системи культурно-дозвіллевої діяльності; ознайомлення з методикою та технологіями культурно-дозвіллевої діяльності; введення інноваційних елементів у формування планів, проектів і організацію дозвілля з урахуванням сучасних запитів у різних категорій населення, тенденцій технологічного поступу суспільства, особливостей розвитку креативної та цифрової культури.

Курс забезпечує студентів спеціальними знаннями з культурно-дозвіллевої діяльності, сприяє осмисленню та засвоєнню студентами сутності, структури, рівнів, функцій, форм та концепцій дозвілля; допомагає сформувати навички організації дозвіллевої діяльності серед різних верств населення.

Студент повинен знати:

- етимологію та семантику основних категорій дисципліни;
- феноменологічну та соціально-культурну сутність і значимість дозвілля;
- напрямки розвитку гуманітаристики дозвілля;
- історичні аспекти формування дозвіллевої діяльності;
- форми і концепції дозвіллевої діяльності;
- специфіку та технології організації масових, групових та індивідуальних форм дозвіллевої діяльності.

Студент повинен уміти:

- аргументувати ціннісну основу дозвіллевої діяльності;
- здійснювати пошук інформативних джерел з дисципліни: підручників, монографій, статей, а також відео-матеріалів;
- писати есе за заданим планом;

- реферувати оригінальні наукові тексти, аналізувати відео-матеріали на тематику дисципліни;
- складати плани-проекти різних форм індивідуального, масового і групового дозвілля;
- реалізовувати плани-проекти із фото-відео-фіксацією процесуальності та результатів;
- застосовувати інновації та сучасні технології для ефективної організації роботи у сфері культурно-дозвілдової діяльності.

Загальні положення

Оскільки ОК «Дозвіллезнавство» повинен формувати у студента навички до засвоєння актуальних знань та умінь практичної організації дозвілдової діяльності, враховуючи сучасні соціально-культурні умови та стан розвитку гуманітаристики, освоєння змісту цієї дисципліни потребує цілеспрямованої роботи над вивченням спеціальної літератури, аналітичної роботи у мережі Інтернет, активної роботи на лекціях, семінарських заняттях, самостійної роботи та виконання практичних завдань.

Методичні поради по підготовці до семінарських занять:

Семінарські заняття є важливою формою самостійної роботи студентів по оволодінню змістом дисципліни «Дозвіллезнавство».

Вивчивши матеріал прослуханої лекції, студент готується до семінарського заняття відповідно до програми обговорення теми. При підготовці студент повинен користуватися як базовою, так і допоміжною літературою, а також опрацьовувати матеріали з відкритих інтернет-джерел.

Поглибленому вивченню окремих питань сприяють практичні завдання, що мають різний рівень складності, є сучасними та актуальними, готуючи які студенти мають можливість виявити аналітичні та розвинути творчі здібності, а також набути нових компетентностей.

Компетентності:

ІК. Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми в сфері менеджменту соціокультурної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

ЗК3. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК6. Здатність працювати в міжнародному контексті.

СК2. Здатність до практичної адаптації науково-обґрунтованих соціокультурних практик в їх глобальному, глокальному і локальному вимірах.

СК4. Здатність вирішувати соціокультурні проблеми за невизначених умов і вимог та надавати науково-обґрунтовані, професійні рекомендації та висновки.

СК5. Здатність організовувати та реалізовувати науководослідні, науково-виробничі, соціокультурні проекти.

СК8. Здатність застосовувати креативні технології на практиці.

СК13. Здатність здійснювати аналітичну оцінку інформаційного простору соціокультурної сфери, використовувати SMM та SEO технології, а також знання з інформаційної безпеки.

Програмні результати:

ПР1. Відшукувати, аналізувати та оцінювати інформацію, необхідну для постановки і вирішення як професійних завдань, так і особистісного розвитку.

ПР2. Використовувати на практиці фаховий науково-термінологічний апарат, вміти представляти підсумки виконаної роботи.

ПР7. Розуміти і застосовувати сучасні світові соціокультурні практики.

ПР10. Здійснювати стратегічне, діагностичне, оперативне управління соціокультурними інституціями і проектами.

ПР11. Організовувати конструктивний діалог між зацікавленими стейкхолдерами соціокультурних трансформацій задля досягнення спільно визначеної мети (місії).

Методи оцінювання знань

Для визначення рівня засвоєння студентами навчального матеріалу використовуються такі методи оцінювання знань:

оцінка за роботу на семінарському занятті;

виконання практичних завдань;

оцінка за участь у роботі на лекційному занятті;

тестування після вивчення кожного змістовного модуля;

оцінка за самостійну роботу;

підсумковий контроль (залік).

Для діагностики знань використовується кредитно-модульна система зі 100-бальною шкалою оцінювання.

Шкала оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид заняття	Бали
1. Поточна складова оцінювання	
1.1. Семінарське заняття 1. Дозвіллезнавство як галузь наукового пізнання	4
1.2. Семінарське заняття 2. Сміслові контексти дозвіллезнавства	4
1.3. Семінарське заняття 3. Типологія культурно-дозвіллевої діяльності	4
1.4. Семінарське заняття 4. Інституційні та інфраструктурні основи дозвілля	4
1.5. Семінарське заняття 5. Соціокультурні характеристики дозвіллевої діяльності	4
1.6. Семінарське заняття 6. Соціально-гуманітарні концепції дозвілля	4
1.7. Семінарське заняття 7. Соціально-історичні особливості розвитку сучасної системи організації дозвілля	4
1.8. Семінарське заняття 8. Сучасний етап організації культурно-дозвіллевої діяльності в Україні	4
1.9. Семінарське заняття 9. Актуальні та популярні форми культурно-дозвіллевої діяльності	4
1.10. Семінарське заняття 10. Соціокультурний потенціал дозвілля	4
1.11. Семінарське заняття 11. Організація видів і форм культурно-дозвіллевої діяльності	4
1.12. Семінарське заняття 12. Структура технологічного процесу культурно-дозвіллевої діяльності	4
1.13. Семінарське заняття 13. Методи і техніки організації культурно-дозвіллевої діяльності	4
1.14. Семінарське заняття 14. Методика організації групової та колективної дозвіллевої діяльності	4

1.15. Методика організації індивідуальної дозвіллевої діяльності та інноваційні форми дозвілля	4
Всього поточна складова оцінювання:	60
2. Модульна складова оцінювання	
2.1. Модульний контроль №1	20
2.2. Модульний контроль №2	20
Всього підсумкова складова оцінювання:	40*
Разом:	100

*Підсумковий контроль (екзамен) у тестовій формі складається у ННЦНО через навчальну платформу Moodle за умови скасування модульних контролів МК1 і МК2.

Плани семінарських занять

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. Історія, теорія, методологія культурно-дозвіллевої діяльності.

Тема 1. Дозвіллезнавство як галузь наукового пізнання Програма обговорення

1. Предмет та об'єкт дозвіллезнавства. Ознаки культурно-дозвіллевої діяльності.
2. Основні методологічні підходи до дослідження культурно-дозвіллевої діяльності.
3. Сутність і напрями макросоціологічних та мікросоціологічних підходів у вивченні явищ вільного часу та дозвілля.
4. Функції (контролю, латентні функції, дисфункції) та їх прояв у сфері дозвілля.
5. Сутність метапарадигмального підходу до вивчення культурно-дозвіллевої діяльності у сучасній вітчизняній гуманітаристиці.
6. Культурно-дозвіллевi моделі зарубіжних країн.
7. Класифікації концепцій дозвілля Мортонa Каплана, Дж. Шивере.

8. Теорія конфлікту М. Вебера і Р. Дарендорфа, теорія соціального обміну Дж. Хоманса, теорія символічного інтераціоналізму Дж. Міда і Г. Блумера.
9. Соціально-становна природа дозвілля.

Практичні завдання

1. Аналіз мультимедійного контенту на тему культурно-дозвіллевої діяльності.
2. Пошук інформативних джерел з дисципліни: підручників, монографій, статей, а також відео-матеріалів.
3. Прочитання в оригіналі або в доступному перекладі, аналіз та обговорення книги Edith Hall «Aristotle's Way: How Ancient Wisdom Can Change Your Life», 2019.
4. Проведіть міні-дослідження, опираючись на вивчені дисципліни, як культурологія може навчати дозвіллю.

Тема 2. Смыслові контексти дозвіллезнавства

Програма обговорення

1. Дайте характеристику етимологічно-семантичного кола поняття «дозвілля».
2. Встановіть поняттєвий зміст дозвілля, вільного часу, хобі, сфери дозвілля, культури дозвілля, культурно-дозвіллевої діяльності, культурно-дозвіллевої практики.
3. Означте статичні та динамічні характеристики явища дозвілля в соціальному просторі та часі.
4. Встановіть аксіологічний аспект культурно-дозвіллевої діяльності. У чому полягає ціннісний зміст дозвілля.
5. Проаналізуйте дозвілля і культурне формування особистості.
6. Розкрийте взаємозв'язок дозвілля і духовного розвитку особистості.
7. Проведіть аналіз дозвілля як частини життєвого шляху особистості та виокремте соціально-психологічний, соціально-філософський та культурологічний підходи.
8. З'ясуйте дотичні смисли у дозвіллі і життєвому світі особистості.
9. Дозвілля і стиль життя. Морально-естетичний потенціал дозвілля. Культурно-дозвіллева діяльність як засіб соціалізації особистості.

Практичні завдання

1. Розкрийте зміст основних понять культурології дозвілля та їхню трансформацію: «вільний час», «відпочинок», «дозвілля», «рекреація», «розваги», «соціокультурна діяльність», «культурно-дозвіллева діяльність», «гра», «піднесена діяльність», «хобі», «творчість», «спілкування» та ін.

2. Складіть тези, підібравши авторів-мислителів, котрим притаманне розуміння дозвілля як споглядання, пов'язане з високим рівнем культури і інтелекту, як стану розуму і душі, як діяльності, що не пов'язана з роботою.

3. Розкрийте ціннісне підґрунтя дозвілля, зокрема, цінності самореалізації.

4. Розробіть схему-планування свого улюбленого виду дозвілля тривалістю на тиждень/місяць.

5. Написання есе на тему «Як я проводжу своє дозвілля», відповідаючи на питання плану:

Чи є у Вас дозвілля?

Як Ви проводите дозвілля?

Наскільки у тому дозвіллі, яке Ви проводите, Ви продумано використовуєте час?

Чи дає Вам дозвілля відчуття зростання, вдосконалення, задоволення, внутрішньої глибини або повноти життя?

Чи дозволяє Вам дозвілля, яке Ви проводите, ставати кращими?

Тема 3. Типологія культурно-дозвіллевої діяльності

Програма обговорення

1. Сутність культурно-дозвіллевої діяльності, її характеристика, функції.
2. Культурно-дозвіллева діяльність в контексті людської життєдіяльності.
3. Культурно-дозвіллева діяльність як мета і спосіб задоволення різноманітних потреб, у т. ч. естетичних і художніх.
4. Організація відпочинку як цілісний комплекс послуг.
5. Місце дозвілля в структурі вільного часу людини, їх співвідношення та роль у житті людини.
6. Поняття «бюджет вільного часу» людини.

Практичні завдання

1. Розкрийте смислові співвідношення праці, роботи, відпочинку і дозвілля.
2. З'ясуйте особливості дозвілля як форми зайнятості.
3. Дайте відповідь на питання, чому дозвілля – це розвиток, що ніколи не припиняється.

Тема 4. Інституційні та інфраструктурні основи дозвілля Програма обговорення

1. Структурна організація культурно-дозвіллевої діяльності.
2. Сутнісні ознаки соціально-культурної та культурно-дозвіллевої інфраструктур.
3. Інститути культурно-дозвіллевої діяльності.
4. Діяльність сучасних культурно-дозвіллевих центрів, сімейно-побутові традиції та організація культурного дозвілля.
5. Принципи організації культурно-дозвіллевої діяльності.
6. Проблеми культурно-дозвіллевої діяльності та сучасні позитивні тенденції розвитку культурно-дозвіллевого середовища.

Практичні завдання

1. Обґрунтуйте чому дозвілля – ключ до розуміння життя, ідентичності та всієї історії людства.
2. Встановіть античне підґрунтя поняття «дозвілля» та його розвиток.
3. Встановіть глибинний смисл дозвілля у Вашому житті.
4. Підготуйте есе на тему «Дозвілля як спосіб жити наповненим життям».

Тема 5. Соціокультурні характеристики дозвіллевої діяльності (2 год)

Програма обговорення

1. Поняття дозвілля, вільного часу, хобі, сфери дозвілля, культури дозвілля, культурно-дозвіллевої діяльності, культурно-дозвіллевої практики.
2. Статичні та динамічні характеристики явища дозвілля в соціальному просторі та часі.
3. Аксиологічний аспект культурно-дозвіллевої діяльності.

4. Культурно-дозвіллева діяльність як засіб соціалізації особистості.
5. Суспільний і культурний потенціал дозвілля. Культура та етика дозвіллевої діяльності.
6. Поняття «технологія» соціокультурної діяльності як сукупність загальної, функціональних (галузевих) та соціально-диференційованих методик.
7. Культурно-дозвіллеве середовище та його сприйняття. Ціннісні орієнтації в культурно-дозвіллевому середовищі.
8. Технологія формування культури міжособистісного спілкування.
9. Поняття «фахівець з культурно-дозвіллевої діяльності».
10. Вчитель, ментор, наставник, організатор у дозвіллевій сфері. Професійна майстерність спеціаліста з дозвіллевої сфери.
11. Кваліфікаційна характеристика та професійна майстерність спеціалістів соціокультурної сфери.
12. Основні вимоги до фахівця соціокультурної сфери.
13. Концепція дозвіллевого та рекреаційного обслуговування як невід’ємних складових усього спектру соціальних та культурних послуг.
14. Досвід європейських країн у підготовці спеціаліста культурно-дозвіллевої сфери.

Практичні завдання:

1. Напишіть есе на тему «Чому одним із важливих питань для філософії є дозвілля, спрямоване на обов’язок перед самим собою?».
2. Аналіз відеороликів на теми дозвілля у мережі Інтернет, у тому числі в соціальних мережах. Виявлення форм і концепцій дозвіллевої діяльності.
3. Дайте розширену письмову відповідь на питання: як гармонійно вибудувати своє дозвілля; якими екзистенційними характеристиками володіє дозвілля.

Тема 6. Соціально-гуманітарні концепції дозвілля

Програма обговорення

1. Розкрийте особливості педагогіки дозвілля як складової соціально-педагогічної теорії та практики.

2. Охарактеризуйте дозвілля як діяльнісну сферу особистості, соціально-культурне та педагогічне явище.
3. Визначте специфічні риси соціології дозвілля як галузі соціології, що вивчає поведінку людей та соціальних груп у вільний час, а також способи задоволення потреб у відпочинку, розвагах, спілкуванні, розвитку особистості, функціонуванні закладів культури.
4. Встановіть, що вивчає філософія дозвілля. Сформулюйте коло філософських питань, що стосуються дозвілля.
5. Охарактеризуйте культурологію дозвілля як галузь прикладної культурології.
6. Означте особливості фундаментальної та прикладної культурології. Предмет, об'єкт, мета та завдання прикладної культурології.
7. Встановіть категорійно-понятійний апарат культурології дозвілля.
8. Визначте феноменологічні основи культурології дозвілля.
9. Дозвілля як педагогічна система та сфера соціокультурної діяльності.
10. Встановіть зв'язок культурології дозвілля з іншими суміжними дисциплінами.
11. Охарактеризуйте культурологію дозвілля як цілісний комплекс питань, пов'язаних з місцем та роллю дозвілля в розвитку культури суспільства, соціокультурним формуванням особистості, організацією в галузі вільного часу різноманітних видів культурної діяльності та культурного спілкування.
12. Розкрийте зміст соціокультурної діяльності як стрижневого поняття прикладної культурології та культурології дозвілля.
13. Визначте основні інституції соціокультурної діяльності, їх класифікацію та особливості.

Практичні завдання

1. Складання плану виїзного практичного заняття екскурсійного типу з метою вивчення концепцій сучасної культурно-дозвіллевої діяльності у вітчизняній сфері.
2. Написання есе на тему «Реальне та віртуальне дозвілля: критичне осмислення».

3. Добірка публікацій до опрацювання теми в мережі Інтернет.

Тема 7. Соціально-історичні особливості розвитку сучасної системи організації дозвілля

Програма обговорення

1. Форми дозвілля в первісному суспільстві
2. Форми дозвілля у Стародавньому світі.
3. Особливості дозвілля у східних арабо-мусульманських країнах.
4. Дозвілля у Стародавній Греції.
5. Дозвілля в Стародавньому Римі.
6. Дозвілля епохи Середньовіччя в Західній та Східній Європі.
7. Масові свята доби феодалізму.
8. Вуличне дозвілля Західної Європи.
9. Особливості дозвілля часів Київської Русі.
10. Особливості розвитку дозвілля у XVII – XVIII століттях.
11. Основні тенденції розвитку дозвілля XIX століття.
12. Розвиток дозвілля у XX ст.: східний та західний вектори.
13. Національні особливості культурно-дозвіллевої діяльності в Україні.

Практичні завдання

1. Складання плану культурно-дозвіллевої діяльності із описом мети, витрат часу і очікуваних результатів.
2. Обґрунтуйте культурно-дозвіллеву діяльність як процес, що стимулює розвиток творчої практичності, допускає поліваріативність культурно-дозвіллевих і рекреаційних заходів, створює умови для виявлення та задоволення свободи вибору дозвіллевих потреб, інтересів й затвердження на цьому ґрунті системи цінностей особистості.
3. Створіть таблицю за змістом: класифікація дозвіллевих форм в залежності від числа учасників (за способом організації аудиторії – за В. В.Туєвим).

Тема 8. Сучасний етап організації культурно-дозвіллевої діяльності в Україні (2 год.)

Програма обговорення

1. Поняття культурно-дозвіллевої практики.
2. Витоки масових форм проведення дозвілля.

3. Художньо-масові форми дозвілля закордоном.
4. Культурно-художні фестивалі, культурно-мистецькі конкурси та конкурсні програми, шоу, масові свята, народні гуляння та ін. як форми організації дозвілля: класифікація та особливості.
5. Нові тенденції в діяльності установ громадського харчування та розважальних центрів. Сучасні культурно-дозвіллі (торгово-розважальні) центри як осередки культурно-дозвіллівого середовища.
6. Особливості групового (мікрогрупового, колективного) дозвілля: участь в клубних об'єднаннях, творчих колективах, гуртках, спортивних секціях та інших формах групового дозвілля, бесіди, семінари, диспути, конференції, дискусії, круглі столи, ділові ігри, любительські об'єднання, посиденьки тощо.
7. Активний та пасивний характер форм інтелектуально-пізнавального дозвілля.
8. Інтелектуальні, логічні ігри та заняття як засіб активізації пізнавальної діяльності особистості.
9. Читання, заняття в гуртках, відвідини факультативів.
10. Розвиток книжкової справи.
11. Сучасні форми музейного обслуговування.
12. Шляхи реалізації творчо-розвиваючого дозвілля. Заняття прикладною, художньою, технічною творчістю.
13. Створення умов для прояву й розвитку творчого потенціалу особистості шляхом участі у виставках, творчих вечорах, гуртках, хобі-групах, у роботі майстерень, літературних, музичних, народознавчих віталень, художніх салонів.
14. Фізично-оздоровче дозвілля. Основні напрями і принципи формування сучасних оздоровчих програм населення в зарубіжних країнах.
15. Рекреаційно-оздоровча діяльність в Україні.
16. Основні тенденції розвитку активного дозвілля в умовах глобальних взаємодій.
17. Особливості соціально-корисного дозвілля. Соціальні флешмоби, участь у соціальних акціях, волонтерських програмах.

18. Прикладне (побутове) дозвілля як складова дозвіллевої діяльності особистості.
19. Емоційна та фізична розрядка у розважальному дозвіллі. Його види та характеристика.
20. Інфраструктура розважальних закладів дозвілля.
21. Специфіка релігійно-орієнтованого дозвілля.

Практичні завдання

1. Есе-міркування на тему «Традиційне та самобутнє в українському дозвіллі».
2. Есе-міркування на тему «Сучасне українське дозвілля в контексті європейської культури».
3. Розробка проектів різних форм масового і групового дозвілля із залученням людей з кола персональних контактів, друзів, однокласників. Складання плану та його подальша реалізація із фото-відео-фіксацією процесуальності та результатів.
4. Створення події, story у соціальних мережах та висвітлення яскравих моментів проведення дозвіллевих заходів на сторінках кафедри філософії та культурології у фейсбук та culturology.nuwm в інстаграм.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. Історія, теорія, методологія культурно-дозвіллевої діяльності

Тема 9. Актуальні та популярні форми культурно-дозвіллевої діяльності

Програма обговорення

1. Сучасні тенденції розвитку вітчизняної дозвіллевої сфери.
2. Аксиологічна (ціннісна) складова сучасного дозвілля.
3. Регулятивне (централізоване) та самоорганізоване дозвілля.
4. Формати сучасного дозвілля: реальний, віртуальний та ідеальний. Популярні форми сучасного дозвілля.
5. Дозвілля в країнах сучасного Сходу. Вплив релігійних поглядів на формування дозвіллевої сфери.
6. Дозвілля жінок та чоловіче дозвілля східних країн. Основні форми сучасного дозвілля в східних країнах.
7. Організація дозвілля в сучасній Західній Європі.
8. Сучасні концепції дозвілля та дозвіллевої діяльності.
9. Дозвілля і державна політика.

10. Комерційні дозвіллевi заклади.
11. Феномен сучасного дозвілля. Основні форми дозвілля для різних верств населення.
12. Поняття індустрія дозвілля. Сучасна індустрія дозвілля в США.
13. Основні тенденції розвитку дозвілля в умовах глобальних взаємодій.
14. Екстремальне дозвілля: види, специфіка.
15. Проблеми проведення дозвілля сучасних українців. Шляхи вирішення проблем у дозвіллевій сфері. Популярні форми дозвілля сучасних українців.
16. Сучасні культурно-дозвіллевi центри як осередок створення позитивного культурно-дозвіллевого середовища.
17. Міжнародне співробітництво у сфері дозвілля як фактор розширення культурних контактів.

Практичні завдання

1. Скласти проект-планування, що відображає практичні кроки організації власного дозвілля.
2. Розробка проектів власного дозвілля зі складанням детального плану, формулюванням мети і очікувань. Фото-відео фіксація проведення дозвілля та викладення його результатів у соціальні мережі, на персональні сторінки, а також на сторінку кафедри філософії та культурології у фейсбук.
3. Дослідити особливості гри як соціокультурної діяльності та/або предмету гуманітарного знання.

Тема 10. Соціокультурний потенціал дозвілля

Програма обговорення

1. Соціальні функції та принципи культурно-дозвіллевої діяльності.
2. Сутність цілепокладання в культурно-дозвіллевій діяльності.
3. Суспільний і культурний потенціал дозвілля.
4. Роль культурної політики і правових механізмів у розвитку дозвіллевої діяльності.

Практичні завдання

1. Розкрийте особливості європейського досвіду роботи працівників дозвіллевой сфери на вибір: у Франції, франкомовних частинах Бельгії та Швейцарії, Італії, Іспанії, Туреччині – «аніматора»; у Великобританії – «соціального працівника», «спеціаліста по роботі з молоддю у громаді»; у Канаді – «соціального працівника»; у Норвегії – «соціонома», «соціального педагога», «соціального працівника»; у Фінляндії – «секретаря з питань культури»; у Німеччині – «соціального працівника з людьми похилого віку», «педагога вільного часу», «організатора молодіжного та дитячого дозвілля»; у США – «рекреатора», «рекреатора-терапевта»; в Україні – «спеціаліста по роботі з молоддю.

Тема 11. Організація видів і форм культурно-дозвіллевой діяльності

Програма обговорення

1. Напрями і способи організації культурно-дозвіллевой діяльності.
2. Характеристика і організація видів масового самодіяльного дозвілля.
3. Сутність культурно-дозвіллевой інновації.
4. Форми проведення дозвіллевой діяльності.
5. Значення діяльності організатора дозвіллевой діяльності, його соціальний статус.
6. Перелік необхідних професійних якостей.

Практичні завдання

1. Напишіть есе, даючи відповіді на питання. Чи можна навчити дозвілллю? Чи потрібно організувати дозвілля?
2. Закріплення теоретичних основ теми та уведення практичних елементів технології та організації дозвілля із залученням фахівців, роботодавців: відвідання культурно-дозвіллевих закладів (музеї, арт-галереї, бібліотеки, клуби, ярмарки, фестивалі, флешмоби, виставки, майстер-класи тощо), практична участь в організації івентів.

Тема 12. Структура технологічного процесу культурно-дозвіллевой діяльності

Програма обговорення

1. Поняття «технологія» соціокультурної діяльності як сукупність загальної, функціональних (галузевих) та соціально-диференційованих методик.
2. Особливості та соціально-педагогічні умови функціонування технологій культурно-дозвіллевої діяльності.
3. Структура технологічного процесу культурно-дозвіллевої діяльності.
4. Етапи організації культурно-дозвіллевої діяльності.
5. Культурно-дозвіллеве середовище та його сприйняття.
6. Ціннісні орієнтації у створенні культурно-дозвіллевого середовища.
7. Поняття «фахівець з культурно-дозвіллевої діяльності».
8. Вчитель, ментор, наставник, організатор у дозвіллевій сфері.
9. Професійна майстерність спеціаліста дозвіллевої сфери.

Практичні завдання

1. Розкрийте суспільний і культурний потенціал дозвілля.
2. Перелічіть основні положення, що стосуються культури та етики дозвіллевої діяльності.
3. Проаналізуйте культурно-дозвіллеве середовище відомого вам закладу культури у вашій громаді.
4. Створіть модель культурно-дозвіллевого середовища та його сприйняття.

Тема 13. Методи і техніки організації культурно-дозвіллевої діяльності

Програма обговорення

1. Сутність поняття методики культурно-дозвіллевої діяльності.
2. Значущість та ефективність соціально-психологічної атмосфери в закладах культурно-дозвіллевої діяльності.
3. Основні методи, які застосовуються в культурно-дозвіллевій діяльності.
4. Переваги та недоліки Види форм культурно-дозвіллевої діяльності (масові, групові, індивідуальні).
5. Методики інформаційно-просвітницької діяльності, художньо-публіцистичної діяльності, культурно-розважальної діяльності.

Практичні завдання

1. Охарактеризуйте соціально-психологічну атмосферу у відомому вам закладі культурно-дозвіллевої діяльності у вашій громаді.
2. Складіть таблицю переваг та недоліків таких видів форм культурно-дозвіллевої діяльності як масові, групові, індивідуальні; використайте компаративний підхід.
3. Складіть сценарій заходу на вибір: масової, групової чи індивідуальної культурно-дозвіллевої діяльності, орієнтуючись на цільову аудиторію відомого вам закладу культури.

Тема 14. Методика організації групової та колективної дозвіллевої діяльності

Програма обговорення

1. Витоки масових форм проведення дозвілля.
2. Художньо-масові форми дозвілля за кордоном.
3. Культурно-художні фестивалі, культурно-мистецькі конкурси та конкурсні програми, шоу, масові свята, народні гуляння та ін. як форми організації дозвілля: класифікація та особливості.
4. Нові тенденції в діяльності установ громадського харчування та розважальних центрів.
5. Особливості групового (мікрогрупового, колективного) дозвілля: участь в клубних об'єднаннях, творчих колективах, гуртках, спортивних секціях та інших формах групового дозвілля, бесіди, семінари, диспути, конференції, дискусії, круглі столи, ділові ігри, любительські об'єднання, посиденьки тощо.
6. Активний та пасивний характер форм інтелектуально-пізнавального дозвілля.
7. Реалізація рекреативної та розвиваючої функції практичного дозвілля. Залучення індивіда у процес безперервного розвитку.
8. Характеристика найпопулярніших форм практичного дозвілля: активна рекреація (непрофесійний спорт, прогулянки і інші форми спілкування з природою, спортивні і інтелектуальні ігри, розведення квітів, вигулювання собак тощо); товариське спілкування, розваги, свята, відвідини

спортивних змагань, ресторанів, танцювальних залів, клубів тощо.

9. Практичне споживання цінностей культури (читання, прослухування радіопередач, музичних записів, перегляд телепрограм, сприйняття комп'ютерної інформації тощо); споживання духовних цінностей публічно-видовищного характеру (кіно, театр, філармонія, естрада, цирк, музей, виставка, лекторій, планетарій, зоопарк, ботанічний сад тощо); пізнавальний, спортивно-оздоровчий туризм; аматорська творчість (спів, музикування, художня самодіяльність, колекціонування, моделювання, конструювання, ремесло тощо).

Практичні завдання

1. Проаналізуйте груповий (колективний) культурно-дозвіллевий захід, учасником якого ви були, з точки зору його структури, наповнення, організації та методики проведення.
2. Складіть сценарій групового (колективного) культурно-дозвіллевого заходу, орієнтуючись на власні вподобання.

Тема 15. Методика організації індивідуальної дозвіллевої діяльності та інноваційні форми дозвілля

Програма обговорення

1. Реалізація рекреативної та розвиваючої функції індивідуального дозвілля.
2. Залучення індивіда у процес безперервного розвитку.
3. Характеристика найпопулярніших форм індивідуального дозвілля.
4. Екстремальні форми проведення індивідуального дозвілля.
5. Позитивні та негативні характеристики інтернет-дозвілля.
6. Екстремальні форми проведення практичного дозвілля.
7. Інтернет-дозвілля як постмодерне явище сучасного світу.
8. Позитивні та негативні характеристики інтернет-дозвілля.

Практичні завдання

1. Проаналізуйте індивідуальний культурно-дозвіллевий захід, учасником якого ви були, з точки зору його структури, наповнення, організації та методики проведення.

2. Складіть сценарій індивідуального культурно-дозвіллевого заходу, орієнтуючись на власні вподобання.
3. Складіть сценарій індивідуального культурно-дозвіллевого заходу, внесіть у нього елементи інноваційності.

Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
Модуль 1.			
1.	Роль культурно-дозвіллевої діяльності в духовному житті суспільства.	12	16
2.	Значення культурно-дозвіллевої діяльності для збереження здоров'я.	12	16
3.	Дозвілля в контексті морально-естетичного формування особистості.	12	16
4.	Національно-культурні традиції культурно-дозвіллевої діяльності.	12	16
5.	Правові основи культурно-дозвіллевої діяльності.	12	18
Модуль 2.			
6.	Перспективні форми практичного, групового і масового дозвілля.	12	16
7.	Постмодерне значення дозвілля у культурології.	12	16
8.	Віртуальне дозвілля: переваги та недоліки.	12	16
9.	Інновації та сучасні технології у сфері культурно-дозвіллевої діяльності.	12	16
10.	Проектні ініціативи у сфері культурно-дозвіллевої діяльності	12	18
Всього		120	164

Методичне забезпечення

1. 06-07-135S Шадюк, Т. А. (2024) Силабус навчальної дисципліни «Дозвіллезнавство» для здобувачів вищої освіти ступеня «магістр», які навчаються за освітньо-професійною програмою «Соціальний

менеджмент та інформаційна культура» спеціальності 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності» галузі знань 02 «Культура і мистецтво». <https://ep3.nuwm.edu.ua/30328/>

Література

Основна:

1. Гайдук О. С. Організація культурно-дозвілєвої діяльності молоді. Ужгород : ООМЦК, 2020. 15 с.
2. Кочубей Н. В. Соціокультурна діяльність. Університетська книга, 2023. 122 с.
3. Культурно-дозвілєва діяльність у сучасному світі. К. : Ліра-К, 2020. 328 с.
4. Паскаль О. В. Система культурно-дозвілєвої роботи : навч. посіб. 2-ге вид., перероб. та доп. Одеса : Університет Ушинського, 2022. 146 с.
5. Світайло Н.Д., Повалій Т. Л. Практикум із соціокультурної діяльності. Суми : Сумський державний університет, 2020. 38 с.

Допоміжна:

6. Pieper, Josef. Leisure, The Basis of Culture: The Philosophical Act. Ignatius Press, 2009. 143 p.
7. Roberts, Kenneth. Leisure in Contemporary Society. CABI Pub., 2006. 260 p.
8. Torkildsen, George. Leisure and Recreation Management. Routledge, 2005. 580 p.
9. Vilchinskaya-Butenko M. E., Sudakova O. N. Casual and Festive Leisure of Merchants and Factory Workers. Raleigh, North Carolina, USA. Lulu Press, 2015. 180 p.
10. Бриль М. М., Гайдукевич К. А., Гончарова О. М. Трансформаційні процеси соціальної культури в Україні. К. : Ліра-К, 2022. 556 с.
11. Повалій Т. Л., Світайло Н. Д. Івент-менеджмент : навч. посіб. Суми : Сумський державний університет, 2021. 198 с.
12. Палеха Ю. І., Палеха О. Ю., Горбань Ю. І. Інформаційна культура. К. : Ліра-К, 2020. 400 с.

13. Ткач М. М. Українська звичаєва культура. К. : Ліра-К, 2021. 592 с.

14. Шадюк Т. А., Гордійчук В. В. Дозвілєві потреби людини цифрової епохи та можливості їх задоволення. *Детермінанти соціально-економічного відновлення держави, регіонів та суб'єктів господарювання*: збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції 10 листопада 2023 р. [Електронне видання]. Рівне : НУВГП, 2023. 728 с. С. 721–723.

Інформаційні джерела

1. Міністерство культури та інформаційної політики України. URL: <https://mkip.gov.ua/>
2. Український центр культурних досліджень. URL: <https://uccs.org.ua/>
3. Рівненський Обласний Краєзнавчий Музей. URL: <https://www.facebook.com/rivnemuseum>
4. Гончаренко Центр Рівне. education and culture. URL: <https://www.facebook.com/GoncharenkoCentreRivne/>
5. Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>
6. Рівненська обласна універсальна наукова бібліотека. URL: <http://libr.rv.ua/>
7. Музеї Ватикану. URL: www.museivaticani.va
8. Галерея Уффіці (Флоренція). URL: uffizi.it
9. Лувр. URL: louvre.fr/en/visites-en-
10. Британський музей URL: britishmuseum.org
11. Музей Прадо. URL: museodelprado.es/the-collect
12. Національний художній музей України. URL: old.namu.kiev.ua
13. Музей мистецтв ім. Ханенків, Київ. URL: khanenkomuseum.kiev.ua
14. Victoria Museum (Приватний музей історичного костюма та стилю Вікторії Лисенко). URL: <https://victoriamuseum.com.ua/>
15. Музей сучасного українського мистецтва Корсаків. URL: <https://msumk.com/>
16. Музей східного і західного мистецтва, Одеса. URL: museum.odessa.ua
17. Національний музей ім. Шептицького у Львові. URL: nml.com.ua

18. Харківський художній музей. URL: artmuseum.kh.ua
19. Державний історико-культурний заповідник міста Острога. URL: <https://ostrohcastle.com.ua/>
20. Україна поруч. Проект, присвячений збереженню українського мистецтва й культури. URL: https://artsandculture.google.com/project/ukraine?fbclid=IwAR3fYLue2bKOaD-QL5DaDo5Tm6SwoyVdAFRWaSI_C8li5Pr24T4GmakPpYM